

Messadi per la radunanza communal Surses digls 21 da zarcladour 2021

La suprastanza communal Az sottametta, stimadas votantas e stimos votants, igl rapport e las propostas concernent igls affars suandonts:

Rendachint 2020

La suprastanza communal e la cumischung da gestiun proponan alla radunanza communal d'approvar igl rendachint 2020.

Igl rendachint 2020 sa preschainta danovamaintg positiv. Uscheia ins ò savia repassar stabilimaints sainza valeta cun amortisaziuns extraordinarias da fr. 758'851.00. Scu practitgia igls dus onns passos, vign pinavant puspe utilisada ena part digl surple d'antradas per la prefinanziaziun digl project "construcziun nova dalla tgesa da scola primara", chegl naturalmaintg cun la resalva dall'approvaziun correspondentia dalla radunanza communal. Er diversas antradas supplementaras ed expensas pi pitschnas on mano a chel bung resultat. Aint igl sectour da finanzas ègl puspe sto pussebel da generar radond 1.4 miu. francs daple antradas tgi budgeto.

Siva dallas cudischaziuns dalla proposta menziunada soura pertutgont la tgesa da scola primara sera igl rendachint 2020 cun en surple d'antradas da fr. 945'399.00.

Igl cumegn ò fatg investiziuns nettas da total fr. 2'732'002.00. Igl onn avant èn neidas fatgas investiziuns nettas da fr. 8'682'207.00. Tar ena somma d'autofinanziaziun da fr. 5'338'335.00 magna chegl ad en surple da finanziaziun da fr. 2'606'333.00.

La bilantscha sera sen tottas dus varts cun fr. 75'579'778.00. Igl meds liquids èn sa sminuias per 1.1 miu. francs e montan igls 31-12-2020 a fr. 3'776'579.00. Igl impegn finanzials a lung termin on pudia neir redutgias igl onn 2020 per 4.2 miu. francs e montan igls 31-12-2020 angal ple a 1.7 miu. francs.

Igl rendachint è nia revidia scu igls onns 2018 e 2019 dalla Curia Treuhand SA a Coira scu post da revisiun extern digl noss cumegn ed è nia catto per an urden. Detagls èn da catter ainten l'annexa digl messadi, tgi cuntigna ena resumaziun dalla bilantscha per igls 31-12-2020, digl chint economic e chint d'investiziun 2020 ed ulteriouras infurmaziuns. D'observar èn er igls rapports digl post da revisiun e dalla cumischung da gestiun.

Igl rendachint 2020 detaglea cun l'aggiunta è activo sen la pagina d'internet digl cumegn.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza communal, igl post da revisiun e la cumischung da gestiun proponan alla radunanza communal da

- metter 2 miu. francs ainten la prefinanziaziun (capital agen) per igl project "construcziun nova dalla tgesa da scola primara a Savognin";
 - approvar igl rendachint 2020, tgi cumpeglia la bilantscha, igl chint economic, igl chint d'investiziun, igl chint dalla circulaziun digls daners ed aggiunta, scu preschento;
 - da dar discargia agls organs responsabels.
-

Rendachints davart projects d'investiziun terminos 2020 - infurmaziun

La suprastanza communal rapporta davart igls projects d'investiziun terminos igl onn 2020.

a) Project d'investiziun "construcziun nova Punt Lecsch a Savognin"

Alla radunanza communal digls 02-12-2019 on las votantas ed igls votants approvo en credit da fr. 800'000.00 (incl TPV) per sbuar igl punt vigl e construeir ena punt nova a Lecsch a Savognin. Cun la construcziun nova èn er nias optimos e renovos igls conducts d'ovras, cunzont las lengias dall'OE.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 796'503.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 0.4% u fr. 3'497.00.

b) Project d'investiziun "sanaziun Veia Cantunala Mulegns"

Per la sanaziun dalla Veia Cantunala agls Mulegns on las votantas ed igls votants approvo alla radunanza communal digls 02-12-2019 en credit brut da fr. 200'000.00 (incl TPV). An connex cun spustar la "Villa Alva" agls Mulegns e sanar la veia naziunala èn nias sanos er igls conducts d'ovras communalas e nia schlungania igl passape. Graztga agl grond angaschamaint da tots pertutgias on las lavours savia neir terminadas a taimp.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 192'247.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 4% u fr. 7'753.00.

c) Project d'investiziun "sanaziun dalla veia da cumegn Veia La Motta Parsonz"

Per la sanaziun dalla Veia La Motta a Parsonz on las votantas ed igls votants approvo alla radunanza communal digls 02-12-2019 en credit brut da fr. 360'000.00 (incl TPV). La Veia La Motta a Parsonz era egna dallas davosas veias ainten la zona da biagier digl cumgn da Surses, tgi era betg anc catramada. A chella caschung è nias sanos er igls conducts d'ovras communalas e construa da nov la drenascha cun sistem da separaziun.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 313'559.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 13 % u fr. 46'441.00.

d) Project d'investiziun "plazza da sport Beiva incl. bietg"

Per la construcziun nova dalla plazza da sport a Beiva inclus l'annexa cun local da deposit/garascha on las votantas ed igls votants approvo alla radunanza communal digls 28-11-2016 en credit brut da fr. 620'000.00 (incl TPV). Igl ampren è neida realisada la plazza per tutt'ora inclus seiv ed illuminaziun. An ena sagond'etappa ins ò biagia ve dalla tgesa da scola da Beiva igl local da deposit/garascha ed igls locals sanitaras.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 676'154.00. Igl credit approvo è cotras nia surpasso per 8.3% u fr. 56'154.00. Siva deducziun dallas contribuziuns dall'Uniun Pro Bivio (fr. 30'000.00) e d'ena persunga privata (fr. 100'000.00) restan agl cumegn anc costs nets da fr. 546'154.00.

e) Project d'investiziun "equipaziun zona d'industreia Punt a Cunter"

Per l'equipaziun inclus igls conducts d'ovras communalas ed illuminaziun dalla zona d'industreia Punt a Cunter on las votantas ed igls votants approvo alla radunanza communal digls 24-06-2019 en credit brut da fr. 490'000.00 (incl TPV).

Igl anteriour cumegn da Cunter veva zavro avant divers onns ena zona d'industreia nova aint igl territori "Punt". An tot èn nias attribuias 8'810m² taragn inclus veia d'equipaziun a chella zona. An consequenza da chegl ò igl anteriour cumegn da Cunter gia elaboro igl project correspondent per l'equipaziun da chella nova zona d'industreia. Perveia dalla fusiun da cumegns è igl project pendent nia surdo agl cumegn da Surses per l'execuziun.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 292'894.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 40% u fr. 197'106.00. Igl muteiv per chel grond sotpassamaint ò da far cun chegl tg'igl anteriour cumegn da Cunter veva fatg ena part dallas lengias d'ovras necessarias per l'equipaziun a caschung dalla sanaziun dalla veia cantunala vers Riom e Salouf. Chel fatg era pero betg ancunaschaint a nous, uscheia tg'ins ò dumando igl credit sen fundamaint digl project tgi era nia surdo a nous cun igls costs totals calculos.

f) Project d'investiziun "furmaziun nova digl kiosk e digl conturn Lai Barnagn"

Per la furmaziun nova digl kiosk e digl conturn agl Lai Barnagn a Savognin on las votantas ed igls votants approvo allas radunanzas communalas digls 25-06-2018 e digls 02-12-2019 en credit brut da fr. 1'940'000.00 (incl TPV). An en'amprema etappa è nia renovo igl bietg digl kiosk cun la terrassa/conturn direct dasperas ed igls locals sanitar. An ena sagond'etappa è nia furmo da nov igl conturn anturn igl Lai Barnagn. Uscheia ins ò p.ex. spusto la veia, fatg da nov divers posts da grillar, sano igl our digl lai e renovo la piazza da minigolf. Pinavant ins ò amplifitgia igl indrez d'ansuar e fatg da nov l'illuminaziun tar igl lai.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 1'900'089.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 2% u fr. 39'911.00.

g) Project d'investiziun "construcziun nova amplificaziun implant da teir Livizung a Rona"

Per la construcziun nova ed amplificaziun digl implant da teir Livizung a Rona on las votantas ed igls votants approvo allas radunanzas communalas digls 03-12-2018 e digls 02-12-2019 en credit brut da total fr. 480'000.00 (incl. TPV). Igl implant da teir existent è nia amplifitgia cun en implant da teir per armas a caliber pitschen e pistola (25 e 50 m). Cun chel angrondamaint ins ò pudia concentrar l'antiera activitad da teir sen en sulet li e schliier igls implants da teir a Tinizong ed a Cunter.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 349'342.00. Igl credit approvo è nia sotpasso per 37% u fr. 130'658.00. Tar la sagonda dumonda per en credit ins ò calculo per sbagli cun costs finals pi ots. Dallas uniuns (uniun da teir Surses, secziun da catscheders Surses), Sport-Toto, Grischun Sport etc. èn antradas contribuziuns da fr. 162'305.00. Uscheia montan igls costs nets digl cumegn per l'amplificaziun digl implant da teir anc sen fr. 187'037.00.

h) Project d'investiziun "traject ed infrastruttura center da cursa lunga Rona"

Per igl traject dalla loipa e l'infrastruttura digl center da cursa lunga Rona on las votantas ed igls votants approvo allas radunanzas communalas digls 11-04-2016, digls 28-11-2016 e digls 02-12-2019 en credit brut da total fr. 1'420'000.00 (incl TPV). An treis etappas èn nias erigias igls implants per igls neivadoirs a Rona, fatg diversas planaziuns e schlargiamaints digl trasse dalla loipa, biagia differentes punts ed installo l'illuminaziun dalla loipa a Savognin. Pinavant ins ò cumpro ena maschina nova da far loipas e construia igl bietg nov cun garascha per igl center da cursa lunga Rona.

Igls costs totals montan tenor rendachint final a fr. 1'446'367.00. Igl credit approvo è nia surpasso per 1.9 % u fr. 26'367.00.

Contribuziun da promoziun à fonds perdu da fr. 250'000 alla Fundaziun Piz Mitgel Val Surses per sanar igl Hotel Piz Mitgel, Savognin, sa basond sen las directivas communalas davart la promoziun da hotels e da menaschis d'alloschamaint cun letgs administros

Igl hotel istoric Piz Mitgel a Savognin duess turnar pass per pass an sia splendour anterioura e star avert venavant scu menaschi da hotellareia. La Fundaziun Piz Mitgel Val Surses, tgi ò cumpro da curt igl hotel, vot sanar igl hotel cun sia valeta socio-istorica ed igl sies bietg caracteristic per igl maletg digl li ed igl manar vers igl avigneir.

Igls possessours d'anfignen ossa Regina e Sepp Waldegg, tgi on mano igl hotel Piz Mitgel siva digl 1985, on vandia igl hotel alla fundaziun Piz Mitgel Val Surses ed on pudia cattar uscheia ena successiun adequata. La fundaziun ò la fegnameira da sanar da moda persistenta igl hotel Piz Mitgel cun sia valeta socio-istorica ed igl sies bietg caracteritic per igl maletg digl li ed igl manar vers igl avigneir. Cun oters plets, igl hotel duess neir mano anavant scu menaschi da hotellareia avert per egn e mintgign.

L'avertura digl hotel d'impurtanza istorica, è preveida per igls 10 da december 2021. Igls fundatours indigens dalla fundaziun: Luzi Thomann, Eveline Saupper e Bruno Weber, on an meira da mantigneir igl hotel e d'igl lascher reveiver an nova splendour. Gestunaria digl hotel è la Management SA Piz Mitgel - ena societad affiliada dalla fundaziun. Per la direcziun digl hotel ins ò savia gudagner igls conjugals Marlies e Michael Gehring, tgi pon vurdar anavos sen en'experienscha da 40 onns ainten la hotellareia.

Sanaziun digl hotel Piz Mitgel

Igl è previa da renovar igl hotel an treis etappas sur ples onns. L'amprema etappa duess scumanzar bagnspert. Percheigl resta la tgesa sarada anfignen igl december 2021. Tranter oter duess la sub stanza architectonica originala avant mang neir scuvreida, noua tgi fò basigns e tgi gl'è pussebel, per tgi las tgombras, igls restorants, la sala da stil floreal ed igls stabilimaints agl exterior survignan puspe la targlischour da taimps passos. Quant grondas tgi las intervenziuns architectonicas vignan ad esser, vigna tenor igl cunsegl da funaziun anc a sa mussar. Pertutgont igl volumen d'investiziun chinta igl cunsegl da fundaziun cun ena somma da total 4.5 anfignen 5 milliuns francs, inclus igl prietsch da compra.

Istorgia digl hotel Piz Mitgel

Igl hotel Piz Mitgel exista gio siva da 150 onns ed ò passanto en'istorgia animada. Per tala raschung ma er causa tg'igl hotel cun la sia istorgia da construcziun è en'impurtanta perdetga digl taimp, duess el neir mantignia er per las generaziuns vegnentas scu menaschi da hotellareia. Siva da treis midadas da possessours on igls genitours da Sepp Waldegg surpiglia igl hotel igl onn 1961. Siva digl 1985 è igl hotel nia mano da Regina e Sepp Waldegg. Els on renovo igl hotel igl 1987 scu er igl 1995. Per muteivs da vigliadetna on igls conjugals do se igl travagl digl hotel Piz Mitgel ed igl on vandia alla Fundaziun Piz Mitgel Val Surses.

Degn da promoziun ord vista digl cumegn

Igl cumegn da Surses promova la construcziun e la sanaziun da hotels ed interpresas d'alloschamaint cun letgs administros sen igl territori communal, tenor la directiva per la promoziun da hotels e menaschis d'alloschamaint cun letgs administros (chellas directivas èn activadas sen la pagina d'internet digl cumegn sot la rubrica: "*administraziun > leschas e reglamaints*"). Igl cumegn sustigna projects da construcziun e sanaziun cun ena contribuziun finanziaria unica à fonds perdu aint igl rom da 3% anfignen max. 5% dalla somma d'investiziun. Per fixar la contribuziun da sustign vignan risguardos da prancepi igls suandonts criteris:

- domber dallas plazzas da labour stgaffeidas da nov aint igl cumegn
- impurtanza turistica digl project per igl cumegn
- taimp dalla realisaziun; igls amprens treis projects survignan en sustign pi grond
- antradas generadas resp. plevaleta antras l'investiziun (domber da pernottaziuns etc.)
- risguard dalla mastranza indigena per lavours planisadas

Igl hotel Piz Mitgel ò en'istorgia interessanta ed è da valour istorica. Er ord vista dall'istorgia da construcziun è igl hotel unic. Cun la compra digl hotel antras la fundaziun pò neir garantia tg'igl hotel cun la sia istorgia vigna mantignia; chegl tgi corresponda digl tottafatg agl giaveisch dalla suprastanza communal scu er dalla Turissem Savognin Bivio Albula SA. Tenor igl cunsegl da fundaziun vign igl hotel Piz Mitgel a sa distinguer graztga alla sia purtscheida da sarvetschs elevada ed igl sies ot standard da qualitat. Igl hotel cumpeglia 30 tgombras cun 60 letgs. Cun igl travagl vignan generadas pernottaziuns e cotras antradas per igl cumegn.

La suprastanza communal benevainta igl project dalla Fundaziun Piz Mitgel Val Surses ed è persvadeida, tgi gl'è fitg impurtant per igl noss cumegn da mantigneir igl hotel e da manar anvant igl travagl. Per tala raschung duess er neir concedeida ena contribuziun da promoziun.

Finanziaziun

Sa basond sen las directivas communalas menziunadas soura e considerond la somma d'investiziuns da 5 miu. francs prevei la suprastanza communal - cun la resalva dall'approvaziun dalla radunanza communal - da sustigneir la sanaziun digl hotel Piz Mitgel a Savognin cun en import da promoziun unic à fonds perdu da max. fr. 250'000.00, chegl tgi corresponda a 5% dalla somma d'investiziun planisada. Schi la somma d'investiziun vess dad esser pi bassa tgi planisada, sa re-dutgescha la contribuziun da cumegn correspondentamaintg. Sch'igl volumen d'investiziun fiss pi ot, rastess la contribuziun sen max. 250'000.00 francs.

Proposta dalla suprastanza communal:

La suprastanza propona alla radunanza communal da conceder en import da promoziun unic à fonds perdu da max. fr. 250'000.00 an favour dalla Fundaziun Piz Mitgel Val Surses per sanar igl hotel Piz Mitgel a Savognin.

Lescha davart igl carar sen veias da prada, fons, gôt ed alps digl cumegn da Surses - infurmaziun

Siva dalla fusiun ò igl cumegn per mangs da harmonisar sivamang las leschas digls anteriours cumegnns. Per incumbensa dalla suprastanza communalà ò ena gruppa da labour, tgi è sa cumponeida da commembers dalla suprastanza, digl uffezi da biagier, digls sarvetschs tecnicos e digl Parc Ela, elaboro igl sboz dalla lescha davart igl carar sen veias da prada, fons, gôt ed alps.

L'elaboraziun da chella lescha è stada greva. D'ena vart percheigl tgi sa tracta d'ena tematica cun grondas emozius e dall'otra vart percheigl tgi dava fitg grondas differenzas tar las practicas digls anteriours cumegnns.

Per la suprastanza ègl sto impurtant da cattar en cumpromiss tgi tigna chint tant digls basigns dalla populaziun e dallas possessouras e digls possessours dad aclas e schaschant sen las pastgiras ed alps, scu er digl aspect digl ambiaint, turissem e betg igl davos er dall'economia forestala ed agricola.

En factour impurtant è igl dretg surordino, an spezial la lescha da gôt cantunala e federala. Tenor la legislaziun da gôt ègl da prancepi betg lubia da darveir las veias da gôt per oters scopos tgi chels digl forestalessers e dall'agricultura, percheigl tgi chellas veias vignan subvenziunadas da cantun e confederaziun. Per betg riscar da betg ple survagneir talas subvenziuns ègl percheigl sto da consultar igl Uffezi da gôt digl cantun Grischun per sclareir schi la lescha communalà seia cumpatibla cun la legislaziun da gôt. An chel connex ègl er sto da risguardar igls aspects digl Uffezi da tgatscha e pestga.

En ampren sboz da chella lescha ò la suprastanza preschento igls 25 da favrer 2019 a caschung d'ena seira d'infurmaziun cun darveir siva ena procedura da consultaziun. Alla basa da chella consultaziun èn neidas inoltradas diversas propostas per midadas resp. adattaziuns dalla lescha. Chellas posiziuns èn neidas examinadas minuziosamaintg e divers giaveischs èn nias risguardos ed integros ainten la lescha. La consequenza è tgi la lescha actualisada divergescha an divers puncts da moda substanziala dalla versiun tgi era neida preschentada da sies taimp.

Causa la pandemia da corona ins ò renunztgia da sottametter la lescha alla radunaza communalà per l'approvaziun. Ossa è passo tant taimp, tgi la suprastanza ò decidia d'infurmar la radunanza communalà convocada ossa davart igl sboz surluvro dalla lescha. L'approvaziun dalla lescha davart igl carar sen veias da prada, fons, gôt ed alps vign alloura sottamessa alla radunanza communalà digls 30 d'avost 2021.

Tinizong, igls 4 da zarcladour 2021

Per la suprastanza communalà Surses:

Leo Thomann
mastral

Beat Jenal
canzlist